

La pell freda - Albert Sánchez Piñol

He d'advertir, abans que res, que Albert Sánchez Piñol ha escrit una novel·la lingüísticament impecable, sense grinyols ni carrisquijos de cap mena. Excel·leix en l'art combinatòria anomenada sintaxi i extreu de la pedrera del vocabulari les paraules més adequades als seus fins. Sostinc una banalitat aparent com ara que un escriptor sap escriure perquè de vegades, quan els arguments són excepcionals, el silenci sobre la tècnica literària pot ser sospitós.

L'ofici és necessari, però no suficient. En aquest cas, però, es col·loca al servei de la imaginació, de l'especulació, de l'obra d'art. *La pell freda* comença amb un vaixell que recorda Conrad i que fondeja en una illa de l'estil de les de Stevenson. A la nit apareixen uns éssers que fan pensar en Lovecraft, però que amb el temps resulten més semblants a les salamandres de Cêpek. Finalment, però, tot plegat remet al simbolisme de Kafka. D'algú que és capaç d'integrar de manera harmoniosa totes aquestes tendències només es pot dir que és absolutament original.

Una vegada arribat a l'illa, l'oficial atmosfèric és dotat d'un passat, ja que aspirar al desterrament només es pot entendre a partir del desengany i de la desesperança. Però, tot i la conveniència d'aquests passatges, el gros de la novel·la transcorre a l'illa. Quan el lector ha dominat les reticències que comporta passar sobtadament del realisme al fantàstic, el llibre es desenvolupa amb un desplegament de crescendos tan ben girat que sembla impossible que es tracti d'una primera novel·la. Després de crear un ambient opressiu, on les situacions límit es succeeixen les unes a les altres amb precisió suïssa, l'autor hi congrega la renúncia, l'horror, la bogeria, l'hecatombe, però també la tecnologia, l'erotisme i el descobriment de l'altre. El tècnic que, desenganyat de les pàtries, es refugia en una illa deserta on troba un cèsar boig i una espècie desconeguda remet a un malson de Saint-Exupéry: príncep en un planeta autàrquic on el primer que cal cremar no són les naus sinó els llibres.

El narrador d'Albert Sánchez Piñol és sempre convincent, i particularment hàbil en les escenes d'acció. Però potser el més destacable és la seva capacitat per crear ambientacions d'alt contingut simbòlic. Ignoro si el rerefons de *La pell freda* és el llenguatge, la barbàrie, l'estranger o simplement aquest complex que els crítics literaris tendim a anomenar "la condició humana". Entenc, però, que es tracta d'una obra ambiciosa i reeixida. Sánchez Piñol ha sabut crear un mite del segle XXI -l'oficial

atmosfèric- amb tota la versemblança, la intriga, la tradició i la lleugeresa possibles. Un llibre memorable.